

Vodič za pristup pravima na osnovu Alimentacionog fonda

Saznaj više o IDEAS-u

Dobre vesti za roditelje I decu u Srbiji – usvojen je i stupio na snagu Zakon o ostvarivanju prava iz Alimentacionog fonda.

Šta to znači za vas?

To znači da država sada pruža direktnu finansijsku pomoć i služi kao sigurnosna mreža za decu. Ukoliko roditelj koji je sudskom odlukom obavezan da plaća alimentaciju to ne čini, država će, pod određenim uslovima, privremeno preuzeti tu obavezu i isplaćivati izdržavanje. Time se teret prinudne naplate prebacuje sa Vas, kao roditelja, na institucije, a detetu se obezbeđuje redovnost primanja. Da biste ostvarili ovo pravo, neophodno je proći kroz nekoliko koraka. Ovo je vaš vodič kroz sve neophodne korake.

Procedura se oslanja na postojeći pravosudni i izvršni sistem. Ključno je pratiti sledeći redosled.

Ukoliko roditelj koji je sudskom odlukom obavezan da plaća alimentaciju to ne čini, država će privremeno preuzeti tu obavezu

Koraci u ostvarivanju prava

Korak 1: Pravosnažna sudska presuda o alimentaciji

Prvi preduslov je da je okončan postupak pred sudom. Naime, da biste uopšte mogli da koristite mehanizme prinudne naplate, morate imati pravosnažnu i izvršnu sudsku presudu kojom se utvrđuje obaveza drugog roditelja da plaća izdržavanje (alimentaciju) i u kom iznosu. Ova presuda se u pravnom smislu naziva "izvršna isprava" i ona je dokument na osnovu kog se pokreću svi dalji postupci. Ako nemate ovakvu presudu, prvi korak je da podnesete tužbu za utvrđivanje izdržavanja nadležnom sudu. Tužba treba da sadrži dokaze o potrebama deteta (troškovi života, škola, zdravstvo) i prihodima dužnika. Tužbu možete podneti sami, ali je preporučljivo angažovati advokata.

Info

Prema advokatskoj tarifi za 2025, podnošenje tužbe za alimentaciju košta oko 15.000 dinara, ročište 20.000 dinara, žalba 30.000 dinara. Ukupno može biti 50.000-100.000 dinara za ceo postupak, zavisno od broja ročišta.

Ako za to nemate sredstava, imate pravo na besplatnu pravnu pomoć koju obezbeđuje jedinica lokalne samouprave. Besplatna pravna pomoć je dostupna ukoliko ispunjavate finansijske uslove (npr. primате socijalnu pomoć ili dečiji dodatak). Međutim, za određene ranjive grupe, uključujući žrtve nasilja u porodici i decu, ovo pravo je dostupno bez obzira na materijalno stanje. Zahtev za besplatnu pravnu pomoć podnosite u jedinice lokalne samouprave.

Rok za izjavljivanje žalbe protiv presude donete u prvom stepenu iznosi 15 dana od dana dostavljanja prepisa presude. Presuda koja se više ne može pobijati žalbom postaje pravosnažna. Ovi postupci su hitni po Porodičnom zakonu i najčešće se okončavaju na prvostepenom sudu u roku od 3-6 meseci, ali mogu potrajati do godinu dana ako dođe do žalbe ili složenih dokaza. Da ne biste ostali bez sredstava dok čekate konačnu presudu, odmah uz tužbu možete podneti i predlog za određivanje privremene mere za izdržavanje deteta, koje postaje odmah izvršno. Ova praksa potvrđena je i u [presudi Vrhovnog kasacionog suda](#) iz 2022. godine, gde je sud potvrdio obavezu plaćanja na osnovu privremene mere. Sa rešenjem o privremenoj meri ne možete aktivirati Alimentacioni fond, ali možete pokrenuti naplatu preko izvršitelja.

Info

Izdržavanje deteta je zakonsko pravo deteta i istovremeno dužnost roditelja. U situacijama kada roditelji ne žive zajedno, roditelj sa kojim dete ne živi obavezan je da doprinosi njegovom izdržavanju.

Ko ima pravo na izdržavanje?

Pravo na izdržavanje od roditelja ima:

- Maloletno dete (do navršene 18. godine života).
- Punoletno dete koje se redovno školuje, a najkasnije do navršene 26. godine života.
- Punoletno dete koje je nesposobno za rad, a nema dovoljno sredstava za život, sve dok takvo stanje traje.

Punoletno dete nema pravo na izdržavanje ako bi prihvatanje tog zahteva predstavljalo "očiglednu nepravdu" za roditelje.

Kako se određuje visina izdržavanja?

Visina izdržavanja se može odrediti na dva načina:

U fiksnom mesečnom iznosu.

- U procentu od redovnih mesečnih primanja (zarada, penzija itd.).
U ovom slučaju, procenat se kreće od
- 15% do 50% mesečnih primanja umanjениh za poreze i doprinose
Kao donja granica, uzima se u obzir minimalna suma izdržavanja koju periodično utvrđuje Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Kako ostvariti pravo na izdržavanje?

Postoje dva načina da se obaveza izdržavanja formalizuje:

- Sporazumom roditelja: Roditelji mogu postići dogovor o visini i načinu plaćanja alimentacije. Da bi bio pravno validan, ovakav sporazum se zaključuje u formi javnobeležničkog zapisa. Ako je sporazum deo dogovora o vršenju roditeljskog prava prilikom razvoda, sud će ga uneti u presudu ako proceni da je u najboljem interesu deteta.
- Odlukom suda na osnovu tužbe: Ako dogovor nije moguć, pokreće se sudski postupak. Tužbu može podneti roditelj u ime deteta, samostalno dete, centar za socijalni rad, kao organ starateljstva, ili javni tužilac. Postupak za izdržavanje deteta je naročito hitan. Sud je dužan da prvo ročište zakaže tako da se održi u roku od osam dana od prijema tužbe.

Ukoliko se promene okolnosti može se tužbom tražiti povećanje, odnosno smanjenje iznosa izdržavanja.

Korak 2: Pokretanje izvršnog postupka

Ako dužnik ne plaća dobrovoljno, podnesite predlog za izvršenje sudu. Time dete postaje "izvršni poverilac", što je uslov za Fond. Predlog podnosite nadležnom sudu sa pravosnažnom presudom. Sud donosi rešenje o izvršenju, najčešće u roku od nekoliko dana do nekoliko nedelja, i šalje ga javnom izvršitelju, koji pokušava naplatu. Ako nema imovine, postupak se nastavlja praćenjem dužnika. I u ovom postupku postoje značajni troškovi koji mogu iznositi i do oko 50.000 RSD, te se i u ovom postupku može koristiti besplatna pravna pomoć ukoliko ostvarujete uslove.

Korak 3: Period neuspešne naplate

Zakon predviđa period u kome izvršitelj pokušava da sprovede naplatu redovnim putem. Uslov za aktivaciju Fonda je da se izvršni postupak ne sprovede, u celini ili delimično, duže od dva meseca od dana kada je rešenje o izvršenju dostavljeno izvršnom dužniku (roditelju koji ne plaća alimentaciju). Ovaj rok počinje da teče od dana dostave rešenja izvršitelju od strane suda. Nakon isteka od dva meseca, ukoliko nije bilo naplate, izvršitelj je dužan da Vas pozove da se izjasnite da li ste saglasni sa isplatom iz Fonda. Ako se saglasite, izvršitelj šalje elektronsko obaveštenje Ministarstvu za brigu o porodici i demografiju, kao upravljaču fonda, sa dokumentima.

Korak 4: Isplata iz Fonda

Nakon što Fond dobije obaveštenje od izvršitelja, isplata se realizuje brzo. Ministarstvu za brigu o porodici i demografiju dužno je da u roku od 15 dana od prijema obaveštenja donese rešenje i izvrši prenos novca na vaš račun. Fond isplaćuje iznos koji ne može biti veći od "minimalne sume izdržavanja". Ovaj iznos se utvrđuje periodično u skladu sa Porodičnim zakonom i predstavlja naknadu koja se isplaćuje za decu u hraniteljskim ili porodicama na porodičnom smeštaju. Na osnovu Rešenja o cenama usluga porodičnog smeštaja od jula 2025. godine, cena izdržavanja dece i mladih na porodičnom smeštaju iznosila je 51.690 RSD, što znači da je suma izdržavanja od jednog roditelja iznosila nešto više od 25.000 RSD mesečno. Cene usluge se menjaju na mesečnom nivou i možete ih proveriti na sajtu [ministarstva](#).

Šta još treba da znate?

- > Isplata iz Fonda je privremena pomoć i ne umanjuje ukupan dug koji drugi roditelj ima prema detetu. Javni izvršitelj nastavlja da pokušava da naplati pun, sudski dosuđen iznos.
- > Kada izvršitelj konačno naplati novac, prvo se namiruje dug prema detetu (razlika između onoga što je Fond uplatio i punog iznosa alimentacije), a tek onda se novac vraća državi.

- > Vi ne morate da brinete o vraćanju novca Fondu. Država preuzima na sebe da taj iznos, sa kamatom, naplati od roditelja-dužnika.

Ukoliko Vam je potrebna dodatna materijalna podrška, treba da znate da se prihodi izvršioca nasilja u porodici i njegova imovina ne uzimaju se u obzir prilikom odlučivanja o pravu na novčanu socijalnu pomoć.

Prema navodima Ministarstva za brigu o porodici i demografiju, detaljne informacije o ostvarivanju prava iz Alimentacionog fonda možete dobiti telefonom na broj 011/123-4567, radnim danima 8-15h, kao i putem mail adrese:

alimentacioni.fond@minbpd.gov.rs.

Info

Za detaljnije informacije možete se upoznati sa sledećim zakonima:

- [Zakon o ostvarivanju prava iz Alimentacionog fonda](#) - ceo tekst, sa fokusom na članove 5–8 o uslovima, proceduri i isplatama.
- [Porodični zakon](#) - članovi 154–166: pravo na izdržavanje dece, visina i promena iznosa; članovi 277–282: postupci u sporovima.
- [Zakon o izvršenju i obezbeđenju](#) (reguliše pokretanje izvršnog postupka i rad javnih izvršitelja).
- [Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći](#) (omogućava besplatnu pomoć u JLS za tužbe i izvršenje, ako ispunjavate uslove poput niskih prihoda).

Za konkretne slučajeve, konsultujte advokata ili kontakt centar.